

Az Alkotmánybíróság
részére

Alulírott [REDACTED] (születéskori név: [REDACTED] lakcím: [REDACTED]

[REDACTED] meghatalmazott jogi képviselő, dr. Bodrogi Bea

[REDACTED] útján az Alkotmánybírósághoz
2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján

alkotmányjogi panaszt

terjeszték elő.

Indítvány, határozott kérelem

2020. május 29. napján hatályba lépett az az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (továbbiakban: At.) módosítása. Az új törvényi szövegnek az ügyemben jelentőséggel bíró részei a következők:

*Az At. 3. §-a a következő x) ponttal egészült ki: (E törvény alkalmazásában)
,x) születési nem: az elsődleges nemi jelleg, illetve kromoszóma alapján meghatározott biológiai nem."*

*Az At. 69/B. § (1) bekezdés b) pont be) alpontja helyébe a következő rendelkezés lépett:
(A személyazonosító adatok nyilvántartása tartalmazza az érintett)
,be) születési nemét,"*

*Az At. 69/B. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lépett:
(3) Az (1) bekezdés b) pont be) alpontjában meghatározott adat nem változtatható meg."*

*Az At. 89. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(4)
Az anyakönyvvezető nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján – a menekült vagy oltalmazott jogállású személy kivételével – a nem magyar állampolgár anyakönyvi eseményéről az anyakönyvi kivonat és a nem magyar állampolgár – gyermek születésének anyakönyvezése esetén a szülők – természetes személyazonosító adatainak, valamint – ha rendelkezésre áll – az állampolgárságát igazoló okmányának megnevezésére, okmányazonosítójára és érvényességi idejére vonatkozó adatok megküldésével értesíti az érintett állampolgársága szerinti állam Magyarországra akkreditált külképviseletét, annak hiányában a külpolitikáért felelős minisztert."*

*Az At. 101/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lépett:
(1) E törvénynek az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény módosításáról szóló 2016. évi CIX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) módosított rendelkezéseit a Módtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben és a megismételt eljárásokban*

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
IV/ 00947 - 0 / 2020	
Érkezett:	2020 JÚN 03.
Példány:	1
Melléklet:	1 db
Kezelőiroda:	

is alkalmazni kell. (2) E törvénynek az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.3) megállapított 3. § k) és x) pontját, 44. § (3) bekezdését, 69/B. § (1) bekezdés b) pont be) alpontját és 69/B. § (3) bekezdését a Módtv.3 hatálybalépése előtt indult és folyamatban lévő eljárásokban, valamint a megismételt eljárásokban is alkalmazni kell.”

Az At. a) 3. § k) pontjában a „neme” szövegrész helyébe a „születési neme” szöveg, b) 44. § (3) bekezdésében a „nemének” szövegrész helyébe a „születési nemének” szöveg, a „Bölcsészettudományi Kutatóközpont” szövegrész helyébe a „Nyelvtudományi Intézet”, az „az Bölcsészettudományi Kutatóközpont” szövegrész helyébe az „a Nyelvtudományi Intézet” szöveg, c) 44. § (4) bekezdésében az „az Bölcsészettudományi Kutatóközpont” szövegrészek helyébe az „a Nyelvtudományi Intézet”, az „Az Bölcsészettudományi Kutatóközpont” szövegrész helyébe az „A Nyelvtudományi Intézet” szöveg, d) 94. § (1) bekezdés c) pontjában az „az MTA-utónévjegyzékbe” szövegrész helyébe az „a Nyelvtudományi Intézet által vezetett utónévjegyzékbe” szöveg lép.

Hatályát veszti az At. a) 4. § (7) bekezdésében az „– a 89. § (4) bekezdésében foglaltak kivételével –” szövegrész, b) 69/B. § (4) bekezdése.

A jogszabály-módosítás következtében a lentebb bemutatottak szerint sérül az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltóságom, az emberi méltóságból fakadó önrendelkezési jogom és névviselési jogom, továbbá az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magán- és családi élethez való jogomat. Továbbá, sérül az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében biztosított egyéb helyzet miatti hátrányos megkülönböztetés-mentes élethez való alapjogom.

Az Alaptörvényben biztosított jogaim sérelmét az At. hivatkozott hatályba lépő és hatályon kívül helyezett szabályai eredményezik. A hatályba lépő és a hatályon kívül helyezett normák ugyanis megszüntetik annak lehetőségét, hogy a nememet és a nevemet a személyiségem legfelsőbb magjával összhangban jogi elismerésben részesíthessem.

Az Alaptörvény-ellenes szabályok megsemmisítése közvetlenül eredményezné az Alaptörvény-ellenes állapot megszüntetését, ezért kérem az Alkotmánybíróságtól a támadott rendelkezések megsemmisítését.

Indítványomat a következő indokokkal kívánom alátámasztani.

1. Az indítványozói jogosultságom alátámasztásához a következőkre hivatkozom:

1.1. Az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján kezdeményezem, ugyanis a jogsérelmem az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének hatályosulása folytán közvetlenül, bírói

döntés nélkül következik be, az At. fentebb hivatkozott módosításainak hatálybalépésének napján, és nem létezik olyan jogorvoslati eljárás, amellyel a jogsérelmet orvosolni lehetne.

1.1.1. *A támadott jogszabály közvetlenül, bírói jogalkalmazás nélkül hatályosuló rendelkezés.* A panaszomban megsemmisíteni indítványozott rendelkezések elzárják annak az útját, hogy a nememet és ezzel együtt a nevemet jogi elismerésben részesíthessem és ennek eredményeképpen a számomra méltóságot biztosító állapotban élhessem az életem. A hatályos At. szerinti nem és névváltoztatási kérelmem esetén -- a korábban hatályban lévő szabályok szerinti mellékletek és szakvélemények csatolása mellett -- nincsen lehetősége a jogalkalmazónak arra, hogy a nem és névváltoztatásnak helyt adjon, mivel arra a hatályos jogszabály nem ad lehetőséget.

1.2. Az alkotmányjogi panaszomban megsemmisíteni indítványozott rendelkezés az Alaptörvényben biztosított alapjogaimat sérti, személyemet, konkrét jogviszonyaimat közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érinti, és ennek következtében következik be a jogsérelem. Indítványom az érintettség vonatkozásában megfelel az Alkotmánybíróság által korábbi döntéseiben - elsőként a IV/2532/2012. AB végzésben, majd részletesebben a 33/2012. (VII.17.) AB határozatban, illetve a 3086/2016. (IV. 26.) AB határozatban - meghatározott kritériumoknak.

Az At. hatályos szabályozása sérti az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltóságomat. E tekintetben hivatkozni kívánok az 58/2001. (XII. 7.) AB határozat rendelkező részére, amely szerint a névjog az emberi méltóságból levezethető alapjog. A határozat indokolása külön rámutat arra, hogy alapvető jognak minősül a transznemű emberek esetében a névváltoztatáshoz való jog. Az Alaptörvény hatálybalépését követően pedig a 27/2015. (VII. 21.) AB határozat a névjoggal összefüggésben kialakult korábbi gyakorlatot megerősítette. Az Alkotmánybíróság 6/2018. (VI. 27.) AB határozata pedig már magától értetődően kezeli a transzneműnek született emberek méltóságának részeként a nem és névváltoztatáshoz való jogot.

Az At. hatályossá vált szabályozása sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magán- és családi élethez való jogomat. Az Alkotmánybíróság a 6/2018. (VI. 27.) AB határozat [53]-ban megállapította, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: EJEB) esetjoga a nem jogi elismerésének kérdését a magánélet tiszteletben tartásához való jog részeként védi, a részes államoknak pedig kötelességük erre vonatkozó megfelelő eljárást biztosítani.

Az At. hatályossá vált szabályozása sérti az Alaptörvény XV. cikkében számomra biztosított jogegyenlőséget a fenti alapjogokkal összefüggésben. A hatályossá váló szabályozás pusztán azért zárja el előlem a nemem és a nevem állam (és így a közösség) általi elismerésének jogát, mert transznemű vagyok, a nem transznemű emberek nemi elismerését az állam zavartalanul biztosítja, miközben a csoport e tekintetben homogén: mindannyian érző emberi lények vagyunk.

Személyesen és közvetlenül érintenek ezek a rendelkezések, mert a nemem és a nevem megváltoztatását kívánom annak érdekében, hogy azok a személyiségem legbelsőbb magjával összhangban legyenek. Mivel az egész eddigi életemet átszövő és uraló belső vívódás után csak a legutóbbi időben döntöttem a nemem és a nevem kérdésében, így a döntésemmel már nem tudok jogszerűen élni: az állam (és így a közösség) a jelenleg hatályos At. alapján már nem ismeri el azt, aki vagyok. Nem rendelkezhetem a legbelsőbb meggyőződésemnek megfelelően a nemi identitásom – és ebből fakadóan a nevem – kérdésében.

Egyéni sérelmem *tényleges és aktuális* volta nem igényel külön magyarázatot, hiszen a hatályba lépő és a hatályon kívül helyezett At. rendelkezések elzárják annak útját, hogy a személyiségem legbelsőbb magjának, azaz a szexuális identitásomnak megfelelő nemben és névvel éljek. Ez közvetlenül az At. hivatkozott szabályainak hatályba lépésével és hatályon kívül helyezésével következett be és nincsen olyan közigazgatási vagy bírói eljárás, amely képes lenne a tételes jogi szabályokkal szemben orvosolni a ténylegesen és aktuálisan bekövetkező sérelmemet.

1.3. A panaszom alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést érint, hiszen az emberi méltóságot és a családi-, valamint a magánélethez való jogomat, továbbá a megkülönböztetés mentes élethez való alapjogaimat sérti.

Hivatkozni kívánok arra is, hogy a kérdés több ezer Magyarországon élő transznemű embert érint. A Transznemű emberek egy része élt a korábban biztosított nem elismerési eljárással és megváltoztatta a nemét és a nevét, de egy másik részük (és nyilvánvalóan a jövőben születő és/vagy cselekvőképessé váló transznemű személyek mind ilyenek) még nem tette ezt meg. A ENSZ Egészségügyi Világszervezetének tudományos becslése alapján a világ népességének 0,3-0,5 százaléka transznemű.¹ Jelenleg tehát Magyarországon a kérdés 35-45 ezer embert érinthet. Nem állnak rendelkezésemre arról adatok, hogy közülük eddig hányan éltek a nem és névváltoztatás lehetőségével, de vélelmezem, hogy csak egy kisebb csoport. Továbbá, a jövőben megszülető transz emberek nyilvánvalóan jelentős társadalmi csoportot fognak alkotni és a jelenleg hatályos szabályok őket is megfosztják az emberi méltóságuktól, a családi és magánélethez való joguktól.

1.4. Az Abtv. 30. § (4) bekezdése az indítvány előterjesztésére határidőt állapít meg. Eszerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybíróság eljárása megindításának az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan nap elteltével nincsen helye. Az At. nemváltoztatás és ezzel összefüggésben névváltoztatást lehetetlenné tevő-- az indítványban támadott szabályai 2020. május 29. napján léptek hatályba. A mai napig az Abtv. 30. § (4) bekezdésében meghatározott száznolcvan nap még nem telt el.

¹ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/gender/gender-definitions/whoeurope-brief-transgender-health-in-the-context-of-icd-11?fbclid=IwAR2tPJNYfNEMD1XWBqk5q3SIFKISOIw93ss3kvqws1PILKEIILUbMZUbt04>).

1.5. A kérdéses törvényi szabály Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság mindeddig nem hozott döntést, így az Abtv. 31. §-ában foglalt korlátozás sem képezi a panasz előterjesztésének tárgyát.

2. Az általam panaszolt jogsértő helyzet a következőképpen állt elő:

2.1. A jogszabály-változás előtti helyzet bemutatása

2.1.1. Magyarországon a nem jogi elismerésére vonatkozó eljárást egy részleges és hiányos jogi szabályozás, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériumában (továbbiakban: EMMI) kialakult gyakorlat határozta meg. Az eljárás menetéről, valamint a szükséges dokumentációkról a Budapest Főváros Kormányhivatala nyújtott tájékoztatást (a tájékoztató a beadvány szövegezésének napján még elérhető a világhálón: <http://bit.ly/2rU7eeY>). Ennek megfelelően a kérelemhez és egyéb nyilatkozatokhoz az alábbi egészségügyi dokumentációt kellett csatolni: (i) egy pszichiáter szakorvos által készített szakvéleményt, amely megállapítja a transzszexualizmus (F64.0) diagnózisát és a „nem-megváltoztatás” engedélyezésének javaslatát; (ii) egy klinikai szakpszichológus szakvéleményét; valamint (iii) a kérelmező születéskor bejegyzett nemének megfelelően urológus vagy nőgyógyász szakorvos szakvéleményét, amely tartalmazza, hogy a nemi átalakító műtétnek nincs orvos szakmai szempontból ellenjavallata.

A nem jogi elismerése az EMMI által kiállított szakvélemény alapján történt, a személyes adatokban történő változások átvezetése pedig az anyakönyvi eljáráshoz kapcsolódott az alábbi jogszabályok korábban hatályos szövege alapján: az anyakönyvezési feladatok ellátásának részletes szabályairól szóló 429/2017. (XII.20) Korm. rendelet 7. §, valamint a 32/2014. (V.19.) KIM rendelet 27.§.

Amennyiben az EMMI véleménye szerint a nem megváltozottak tekinthető, e tényről a Kormányhivatal értesítette a kérelmezőt, valamint a kérelmező születési helye szerinti anyakönyvvezetőt, hogy a nem- és az utónév megváltoztatását az Elektronikus Anyakönyvbe rögzítse, valamint intézkedjen új személyazonosító készítéséről is.

Az anyakönyvezési feladatok ellátásának részletes szabályairól szóló 429/2017. (XII.20) Korm. rendelet 7. §-a értelmében a névváltoztatásért felelős anyakönyvi szerv a nem megváltoztatásáról, valamint az ennek következtében szükséges utónév módosításáról a nem megváltoztatását támogató egészségügyi szakvélemény beérkezését követő 8 napon belül értesítette a születést nyilvántartó anyakönyvvezetőt az anyakönyvben történt átvezetés érdekében. A nyilvántartó anyakönyvvezető a nem megváltoztatását a névváltoztatásért felelős anyakönyvi szerv alapiratsnak minősülő értesítése és az egészségügyi szakvélemény hitelesített fénymásolata alapján jegyzete be az anyakönyvbe.

2.1.2. Az alapvető jogok biztosának jelentései a korábban hatályos szabályozásról:

2.1.2.1 Az alapvető jogok biztosa 2016 szeptemberében AJB-883/2016. számon átfogó jelentést adott ki a nem jogi elismerése hazai gyakorlata kapcsán (elérhető a világhálón: <http://bit.ly/2vVe5pL>), amelyben megállapította a feltárt szabályozási hiányosságokból eredő jogbiztonság, valamint a transz emberek magánszférához való jogának sérelmét. Az alapvető jogok biztosa felkérte az emberi erőforrások miniszterét, hogy „kezdemenyezzen olyan jogi – szükség szerinti törvényi, azzal összefüggő kormányrendeleti, miniszteri rendeleti szintű – szabályozás előkészítését, amely a tisztességes eljáráshoz való jog garanciái, a jogorvoslathoz való jog érvényesülése mellett, a nemi megerősítő beavatkozásoktól különválasztva és az életkori szabályok előírásával biztosítja a transznemű személyek számára a nemi identitásuknak megfelelő nem és névválasztását, megváltoztatását”.

A jelentés nyilvánosságra hozatalát követően, 2016 novemberében a minisztérium több mint egy éves időtartamra felfüggesztette a szakvélemények kiadását, ami egyben azt is jelentette, hogy Magyarországon abban az időszakban megszűnt a nem jogi elismerésére vonatkozó kérelmek elbírálása, a transz emberek nem gyakorolhatták az önrendelkezéshez fűződő jogaikat.

A helyzet nem teljes körű rendezését az anyakönyvezési feladatok ellátásának részletes szabályairól szóló 429/2017. (XII.20) számú kormányrendelet 7. §-a jelentette (lásd fent), amelynek 2018. január 1-i hatályba lépésével egyidejűleg a minisztérium a korábbi és az újonnan beérkezett - nem jogi elismerésére vonatkozó – kérelmeket elkezdte elbírálni, a korábbi gyakorlatának megfelelően. Néhány hónappal később, 2018. június 28-tól az eljárásokat ismételten felfüggesztették és a Kormányhivatalhoz beérkezett kérelmeket azóta sem bírálták el.

2.1.2.2. A nem jogi elismerésére vonatkozó eljárások felfüggesztése kapcsán az alapvető jogok biztosa a Transvanilla nevű civil szervezet, valamint egy egyedi panaszos beadványa kapcsán 2017-ben ismételten vizsgálatot indított és AJB-294/2018. számú jelentésében az alábbi megállapításokat tette (elérhető a világhálón: <https://bit.ly/2RG6UJC>).

„A megállapításaimat elvi szinten jelen ügyben is fenntartom, korábbi ajánlásaim nyomán a kért szabályozás megalkotása kapcsán ugyanis érdemi előrelépés 2016 szeptembere óta csak az eljárás utolsó fázisa tekintetében történt. (..) Mindezek alapján megállapítom, hogy a világos kereteket, garanciákat, feladatkört és felelősséget megállapító jogi szabályozás teljes hiánya, az eljárásjogi feltételrendszer kiszámíthatatlansága sérti a jogbiztonság követelményét, a gyakorlatról való nyilvános, egyértelmű és pontos tájékoztatás hiánya a tisztességes hatósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz való joggal összefüggő súlyos visszasságot okoz, hatásában pedig alkalmas arra, hogy az emberi méltósághoz és az önrendelkezéshez való joggal összefüggő súlyos visszasságot okozzon.” - jelentés 13. oldal.

A biztos ismételten ajánlásokkal fordult az érintett minisztériumokhoz, hogy az érintett szereplők bevonásával fontoljanak meg egy olyan jogi szabályozás előkészítését, amely a nemi megerősítő egészségügyi beavatkozásoktól elválasztva biztosítja a transznemű személyeknek a nemi identitásuknak megfelelő nem és név megválasztását, illetve megváltoztatását. Valamint, hogy amíg ez nem történik meg, intézkedjen a kérelmek elbírálásának biztosításáról és arról, hogy a kritériumoknak nyilvános formában tegyék elérhetővé.

2.1.3. Alkotmánybíróság 6/2018. (VI./27.) határozata:

Az Alkotmánybíróság egy menekült státuszt kapott transz férfi panasza kapcsán szintén foglalkozott a nem jogi elismerésének jogi szabályozásával, illetve annak hiányosságaival. Határozatában megállapította [47], hogy a névváltoztatásra vonatkozó szabályozásra alapjogi kérdésként tekint. Ennek speciális esete pedig a nemváltoztatással összefüggő névváltoztatás, amelynek alapja az „EMBER” önazonossága és az egyenlő emberi méltóság sérthetetlenlensége. Bár a konkrét ügy a jogszerűen letelepedett nem magyar állampolgárok nem- és névváltoztatási eljárására vonatkozik, az ügyben eljáró közigazgatási bíróság felhívta a figyelmet arra, hogy jelenleg nincsen olyan jogszabály Magyarországon, amely a nemváltoztatási kérelem tekintetében meghatározná az érdemi döntés meghozatalára jogosult hatóságot. Kiemelte, hogy bár az EMMI-nek az eljárásban meghatározott szerepe van, ugyanakkor feladatai, hatáskörei nem tisztázottak, annak ellenére, hogy az általa kiállított szakvéleményen alapszik a nem megváltoztatásának az átvezetése.

Az Alkotmánybíróság a 6/2018. (VI./27.) határozatában áttekintette a nem és névváltoztatásra vonatkozó EJEB gyakorlatot, nemzetközi szerződéseket és nemzetközi gyakorlatot [50-57], így abban az ügyben nem is vált vitássá, hogy a nem és névváltoztatás joga az emberi méltóságból fakadó alapvető emberi jog. („Fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a névváltoztatásra vonatkozó szabályozásra továbbra is alapjogi kérdésként tekint. Ennek speciális esete a nemváltoztatással összefüggő névváltoztatás, amelynek alapja az „EMBER” önazonossága és az egyenlő emberi méltóság sérthetetlenlensége.” [47])

2.2. Összefoglalva a korábban hatályos helyzetet: nem volt vitás az alapjogokat védeni hivatott szervek előtt, hogy a nem- és névváltoztatás joga alapvető emberi jog, viszont a nem- és névváltoztatást szabályozó eljárásokkal kapcsolatban merültek fel jogbiztonsági és diszkriminációhoz kapcsolódó alkotmányossági és alapjogi problémák.

2.3. A jogalkotó az At. módosításával a korábbi problémákat nem hogy megoldotta volna, hanem megsértette az *emberi méltóságból* fakadó alapjogomat.

2.4. Női testbe férfiként születni lelkileg és társadalmilag extrém módon megterhelő. Nem kívánom az erre vonatkozó kutatásokat ismertetni a T. Alkotmánybíróság számára. E helyett a személyes történetemre kívánok hivatkozni.

5 éve élek a külvilág számára felvállaltan transz férfiként. Gyerekkoromban folyamatosan bizonytalanságot éreztem magamban. Inkább fiúnak éreztem magam, mint lánynak, de akkor

nem tudtam még ezekről a kérdésekről senkivel beszélni. Ez a bizonytalanság végigkísért az életemben, de mindig igyekeztem beilleszkedni a környezetembe, az életemmel azonban soha nem voltam elégedett.

Az identitásom körüli kérdéseket éveken keresztül megpróbáltam elfojtani, de egyszer csak azt éreztem, hogy nem bírom tovább, változtatnom kell. A szűk környezetemben már felvállaltam magam, de akkor még nem adtam be nem- és névváltoztatás iránti kérelmet. Közben depressziós lettem és pszichológus szakemberhez fordultam segítségért. Egy hosszan tartó terápia után tudtam megfogalmazni, hogy felvállaltan férfiként szeretném élni az életem. Ez a felismerés arra az időpontra esett, amikor már tudtam, hogy a nem jogi elismerésére vonatkozó eljárásokat felfüggesztették és ezért nem is adtam be a kérelmet. Számítottam arra, hogy a jogalkotó megoldja a helyzetet. Most nagyon el vagyok keseredve. A jelenleg hatályos szabályozás alapján soha nem lehetek az, aki vagyok.

Egy példával szeretném érzékeltetni a T. Alkotmánybíróság számára, hogy milyen napi szintű megszégyenülések érnek, mióta a személyiségeimet felvállalva élek. Ezek mindaddig ismétlődni fognak, amíg a nememet nem tudom jogilag is elismertetni és nem tudok ennek megfelelő nevet választani.

Orvosi rendelőben várok úgy, hogy a körülöttem lévő emberek számára és a magam számára is férfiként azonosítom magam, de az orvos asszisztense női néven szólított. Amikor megpróbáltam minél észrevétlenebbül bemenni a rendelőbe, ő nem akart beengedni, mindenki előtt - számomra megalázóan, az ő munkája miatt viszont érhetően - tisztázni próbálta azt a helyzetet, hogy az igazolványban egy nő képe látható, miközben előtte egy férfi áll. Ezek a típusú szégyenek és megaláztatások a nemem és így a nevem jogi elismerése nélkül napi szinten érnek, hol rövidebb, hol hosszabb ideig. Ez a rendszeres megaláztatás nem egyeztethető össze az emberi méltóság fogalmával.

2.5. A hatályos At. megfoszt az önrendelkezéshez való jogomtól is. Megfoszt attól a jogomtól, hogy a nemi identitásomnak megfelelően éljek. Az állam ezzel a magánéletemnek olyan belső magjába avatkozik be, amelyel kapcsolatban csak én vagyok képes rendelkezni, a módosított At. alapján nem rendelkezhetem az életem leglényegesebb kérdései felől.

2.6. A névviselesemhez való jogom, mint az emberi méltóságom részjogosítványa sérelme magától értetődő a hatályos At. alapján. Ha nem hozhatom jogi szempontból összhangba a nememet a személyiségeimmel, akkor nem választhatok a nememnek megfelelő nevet sem. Ahogyan a 6/2018. (VI./27.) határozata is rögzíti: "A nemváltotatásnak ugyanis járulékos velejárója a névváltoztatás, hiszen mindenki jogosult arra, hogy neve a neméhez igazodjon, sőt egyúttal kötelezettsége is, hogy a tényleges nemének megfelelő nevet jegyeztessen be a nyilvántartásokba. [47]"

2.7. A hatályos szabályozás sérti a magán- és családi életem tiszteletben tartásához való jogomat. Könnyen belátható, anélkül, hogy nemem és a nevem összhangban lenne a valódi személyiségeimmel, nincsen arra lehetőségem, hogy az állam és a közösség által jogilag is elismert párkapcsolatban éljek, élvezve és vállalva ennek jogkövetkezményeit. Azzal, hogy a

módosított At. lehetetlenné teszi számomra a nemem és nevem jogi elismertetését, megfoszt attól a lehetőségtől, hogy a magánéletemet és a családi életemet a valós személyiségemnek megfelelően deklarálhassam a kívülág számára is, hiszen az Alaptörvénnyel összhangban Magyarországon házasságot csak férfi és nő köthet.

2.8. Az emberi méltóság és ennek részjogosítványai, valamint a magán- és családi életemhez való alapjogom mellett az At. hatályos szabályozása sérti a *megkülönböztetés mentes élethez való jogomat* is két vonatkozásban is.

2.8.1. Minden embernek joga van ahhoz, hogy a belső identitásának megfelelően férfiként vagy nőként éljen. Mivel a hatályos At. nem teszi lehetővé, hogy személyiségemnek megfelelő személyazonossággal élhessek, így a jogszabályok engem hátrányosan különböztetnek meg azokkal az emberekkel szemben, akik ezzel kapcsolatban nem ütköznek nehézségbe. Ez a megkülönböztetés az élet legtöbb területén, elsősorban a magán viszonyokban érzékelteti a hatását: az orvosnál, a tömegközlekedésen a bérlet felmutatásakor, egy munkaszerződés megkötésekor, stb. Rengeteg hátrányos következménnyel jár, hogy a jogszabály immár nem teszi lehetővé a megszégyenülés mentes életet és a személyiségem legbelsőbb magjához tartozó identitás napi szintű felvállalását súlyos következmények nélkül. A nem transzemberek az ilyen típusú napi megszégyenülésekkel nem szembesülnek.

2.8.2. Hátrányosan megkülönböztet a hatályos At. azokkal a transznemű személyekkel szemben is, akik korábban a korábban hatályos szabályok szerint még élni tudtak a nemük és nevük jogi elismerésének lehetőségével. Ha e tekintetben a T. Alkotmánybíróság nem minden embert tekintene homogén csoportnak, csak a transznemű személyeket, akkor a megkülönböztetés e vonatkozásban is fennáll a korábban nemet és nevet változtató transz emberekkel szemben.

2.9. A jogalkotói indokolás szerint az At. ügyben releváns szabályai módosításának célja, hogy az állam kizárólag a születési nemet tartsa nyilván az állampolgáiról. Azonban ez az indokolás nincsen arra tekintettel, hogy az állam e szempontból nem csak nyilvántartást vezet, hanem a kívülág számára deklaratív aktusként határozza meg az állampolgárai nemét és nevét. Ezzel a fentebb részletezett alapjogi sérelmeket okoz mindenkinek, aki lelkileg nem képes azonosulni a biológiai nemével. Ahogyan fentebb bemutattam, ezzel az At. szabályai sértik az én alapjogaimat is.

Az At-t módosító jogszabály releváns indokolása szerint: "A nem meghatározása biológiai alapokon nyugszik. Azt az elsődleges nemi jelleg alapján, illetve kromoszóma alapján tudják megállapítani. Az anyakönyvbe bejegyzett nem, tulajdonképpen az orvos által megállapított tényen alapul, amelyet az anyakönyv deklarál" Ez eddig is így volt, csak a korábbi szabályozás tekintettel volt arra a tényre, hogy a biológiai nem a populáció 0,3-0,5 százaléka esetében nem esik egybe az identitáshoz kapcsolódó nemmel. Ennek megfelelően pedig biztosította a nem elismerésének jogi eljárását. A jelenleg hatályos szabályozás indokolása erre nem tér ki.

2.10. Ahogyan arra a 2.3. pontban hivatkoztam, a nemem jogi elismerését már korábban is szerettem volna kezdeményezni, de a 2.1. pontban ismertetett visszasságok (eljárások szünetelése) miatt arra vártam, hogy az alapjogvédő szervek elérjék a nem jogi elismerésnek Alaptörvénnyel való összhangjának biztosítását. A hatályos szabályozást megelőzően tehát objektív okokból nem tudtam kezdeményezni a nemem elismerésére irányuló jogi eljárás megindítását.

2.11. Álláspontom szerint - az előző pontokban leírt érvek és a jogalkotói indokolás hiányosságai alapján - az emberi méltóságot (valamint az ebből fakadó önrendelkezési és névviseelési jogot), a magán- és családi élethez való jogot sértő és megkülönböztetést megvalósító törvényi szabályoknak nincsen tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indoka, így nem is lehetnek szükségesek, ezért sértik a korábban hivatkozott Alaptörvényi szabályokat. Kérem ezért az Alkotmánybíróságot, hogy az At. hivatkozott módosításait semmisítse meg.

Végül nyilatkozom, hogy nem járulok hozzá a személyes adataim nyilvánosságra hozatalához.

Budapest, 2020. május 29.

Melléklet:

Ügyvédi meghatalmazás (F/1)

dr. Bodrogi Bea
ügyvéd

 képviselében